

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Вченою радою
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
(протокол № 2 від « 21 » вересня 2018 р.)**

**Введено в дію наказом ректора Університету
від «24» вересня 2018 р. № 232**

ПОЛОЖЕННЯ

про Наукову бібліотеку Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

1. Загальні положення

1.1. Наукова бібліотека є одним із основних інформаційних, освітніх, культурно-просвітницьких підрозділів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (далі – Університет), головним завданням якого є ефективне і якісне бібліотечно-інформаційне забезпечення виконання освітньо-наукових завдань Університету з підготовки фахівців.

1.2. У своїй діяльності Наукова бібліотека керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про національну програму інформатизації», Указом Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», Розпорядженням Кабінетом міністрів України про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 р. «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України», Стратегічним планом розвитку Університету на 2018–2024 роки, іншими чинними законодавчими актами, інструктивно-нормативними документами, що регламентують діяльність бібліотек, Статутом і Правилами

внутрішнього розпорядку Університету, а також цим Положенням, затвердженим вченою радою Університету.

Наукова бібліотека створює сучасне інформаційне освітньо-наукове середовище, яке функціонує з дотриманням національних, міжнародних стандартів юридичної освіти й правової науки і орієнтоване на всебічний розвиток осіб, які навчаються в Університеті та використання глобальних телекомунаційних технологій бібліотечно-інформаційної діяльності.

1.3. Наукова бібліотека здійснює бібліотечно-інформаційне забезпечення освітньо-професійних програм через автоматизоване обслуговування учасників освітнього процесу Університету на основі оперативного формування навчальних і наукових фондів, створення освітньо-наукових інформаційних ресурсів, стандартизованих електронних навчально-методичних комплексів, придбання сучасних міжнародних і національних баз даних; доступності, повноти та оперативності надання релевантної інформації; модернізації комп'ютерно-технологічних та автоматизованих бібліотечних інформаційних програм і процесів діяльності тощо.

1.4. Наукова бібліотека проводить бібліотечну, науково-бібліографічну, інформаційну та культурно-просвітницьку діяльність, виходячи з річного плану роботи і звітує про стратегічні і статистичні показники діяльності перед вченою радою Університету.

1.5. Інформаційно-бібліографічну, науково-методичну, бібліометричну й наукометричну діяльність Наукова бібліотека координує з факультетами, інститутами, кафедрами, відділом наукових досліджень, навчальним відділом, лабораторією організації дистанційної освіти тощо, шляхом постійного вивчення інформаційних, науково-освітніх потреб і запитів Університету задля покращення рейтингових показників Університету і Наукової бібліотеки в системі підготовки фахівців відповідно до запитів ринку праці і сучасних тенденцій у науці.

1.6. З метою забезпечення інформаційних потреб учасників освітнього процесу Наукова бібліотека у своїй роботі керується принципом орієнтованості на конкретного користувача, створюючи при цьому сучасну бібліотечну систему і максимально комфортні умови діяльності та формуючи інноваційні простори відкритих фондів, локації, вокспейсів, упроваджуючи інші нововведення, що сприяє підвищенню ефективності обслуговування читачів.

1.7. Загальний порядок обслуговування користувачів визначається Правилами користування Науковою бібліотекою.

1.8. Порядок, завдання, напрями діяльності відділів Наукової бібліотеки визначаються Положеннями про відділи.

1.9. З метою оптимізації інформаційно-бібліотечного обслуговування інфопотреб Університету Наукова бібліотека впроваджує додаткові бібліотечні послуги перелік яких затверджено наказом ректора Університету від 7.06.2017 №128 “Про платні послуги, що надаються Науковою бібліотекою”.

1.10. Органом дорадчого колегіального управління діяльністю Наукової бібліотеки є бібліотечна рада, яка здійснює свою роботу у тісному контакті з керівництвом Університету, профкомом, представниками громадських організацій, професорсько-викладацьким складом, аспірантами, студентами та працівниками бібліотеки.

1.11. Керівництво науковою бібліотекою здійснює директор.

1.12. Повне найменування українською мовою: Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Російською мовою: Научная библиотека Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого.

Англійською мовою: The Science Library of the Yaroslav Mudryi Nationale Law University.

2. Основні напрями та завдання діяльності Наукової бібліотеки

2.1. Основними напрямками діяльності Наукової бібліотеки є:

2.1.1. забезпечення високого рівня інформаційно-бібліотечного обслуговування виконання завдань розвитку юридичної освіти та правової науки, пропонування інфоресурсів для отримання знань, інноваційних ідей на основі науковості, відкритості, оперативності, комфортності, професійності;

2.1.2. продукування нових ідей з метою покращення бібліотечно-інформаційної, науково-бібліографічної діяльності, забезпечення нових підходів до організації бібліотечних процесів, професійних якостей, набуття компетенції, толерантності у комунікаціях із користувачами;

2.1.3. запровадження сучасного менеджменту і маркетингу в управлінській роботі всіх ланок при організації бібліотечно-бібліографічної, інформаційної та ін. форм бібліотечної діяльності;

2.1.4. упровадження принципів академічної свободи й академічні цінності Університету, створення умов для вільних майданчиків і локацій, інфопросторів, де генеруються освітньо-наукові ідеї; формуються сучасні підходи до науково-

бібліографічної, наукометричної та бібліометричної діяльності відповідно до завдань Університету. Ведення промopolітики й промоакцій (у тому числі у соціальних мережах) з метою розвитку читання, формування позитивного іміджу сучасної бібліотеки, залучення спонсорів і меценатів;

2.1.5. забезпечення ефективного використання можливостей відкритого доступу до бібліотечних фондів і створення адекватних умов для учасників освітньо-наукового процесу вільно, самостійно працювати з систематизованими книжковими масивами, тематичними колекціями та електронними ресурсами;

2.1.6. забезпечення різноманітності та інноваційної діяльності; постійне вивчення інформаційних запитів користувачів, цінування багатогранності їх поглядів на джерела інформації й надання в користування книг (у т. ч. рідкісні видання), дисертацій, електронних ресурсів, баз даних тощо у порядку, передбаченому Правилами користування Науковою бібліотекою Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

2.1.7. розширення партнерства і співробітництва з різними організаціями (у тому числі зарубіжними), видавництвами, меценатами та іншими особами в питаннях формування фондів, придбання комп'ютерного обладнання, реставрації раритетів тощо;

2.1.8. співпраця з іншими бібліотеками і науковими, освітніми інституціями України та світу;

2.1.9. укріплення міжнародних зв'язків в питаннях формування фондів, книго- й ресурсозабезпечення, обміну кращим досвідом, проведення форумів і конференцій; розвитку проектної діяльності, участі у національних і міжнародних проєктах і конкурсах;

2.1.10. вивчення досвіду й упровадження інновацій, сучасних досягнень як у бібліотечно-інформаційній сфері, так і у вищій освіті, що допомагає ефективно забезпечувати освітні та наукові запити й потреби Університету та високі стандарти діяльності бібліотеки.

2.2. Наукова бібліотека вирішує наступні завдання:

2.2.1. забезпечення системного й якісного комплектування універсальних фондів вітчизняними та зарубіжними друкованими виданнями на основі постійного вивчення ринку книжкової продукції профільної тематики, пропозицій кафедр з урахуванням нових освітньо-професійних програм і тем наукових досліджень; упровадження ефективних бібліотечно-інформаційних засобів для якісного формування фондів, завдяки розвитку партнерства з видавництвами, книготорговельними агенціями, книжковими магазинами, інформаційними вендорами, приватними особами тощо;

ретельне вивчення сучасного стану ринку періодики, баз даних і передплатення профільних журналів з високим імпаکت фактором (у т. ч. в електронному форматі);

2.2.2. здійснення науково-технічної обробки новоотриманих документів і ретрофондів через упровадження Універсальної десяткової класифікації (УДК); розкриття їх інформаційного контенту через електронний каталог, віртуальні бібліотеки, репозитарій, електронну бібліотеку, окремі бази даних, бібліографічні видання, фейсбук, у тому числі тематичні виставки й перегляди тощо;

2.2.3. забезпечення збереження бібліотечних фондів шляхом їх раціонального розміщення, оптимальної організації й розстановки, обліку, контролю за використанням, своєчасного здійснення ремонту, реставрації видань, дотримання санітарно-гігієнічних заходів і проведення джигіталізації (оцифровки) окремих частин фонду;

2.2.4. постійне вивчення використання фондів і стан забезпечення наукових досліджень, навчальних дисциплін друкованими виданнями й електронними ресурсами; систематичне списання застарілої, зношеної, наддублетної, непрофільної літератури. Ведення алфавітного, топографічного, електронного каталогів, електронної картотеки книгозабезпечення тощо;

2.2.5. надання через діяльність абонементів, читальних залів у тимчасове користування книг, інших видів видань із своїх фондів і фондів інших бібліотек, одержаних через міжбібліотечний абонемент (МБА), каталоги та електронні бази даних; дотримання в обслуговуванні користувачів принципу партнерства, взаєморозуміння, поваги та толерантності; здійснення популяризації бібліотечно-інформаційних ресурсів за допомогою організації переглядів, днів інформації, тематичних екскурсій, книжкових та електронних виставок, промозаходів тощо;

2.2.6. проведення з метою створення сучасного інфосередовища й електронних ресурсів роботи зі збору, формування, зберігання, обробки й передачі великих обсягів інформації на базі застосування комп'ютерної техніки; впровадження передових технологій оцифровки рідкісних видань, формування бібліотеки електронних копій раритетних видань і авторефератів дисертацій тощо;

2.2.7. здійснення бібліотечно-інформаційного обслуговування учасників освітнього процесу Університету з використанням сучасних програм і автоматизованих бібліотечних інформаційних систем; проведення спеціального тематичного пошуку та інших бібліотечних сервісів з метою надання платних послуг, затверджених наказом ректора Університету від 7.06.2017 №128 «Про платні послуги, що надаються Науковою бібліотекою»;

2.2.8. постійне вивчення й задоволення інформаційних потреб користувачів (анкетування, фокус-групи, online голосування) шляхом надання різноманітних інформаційно-бібліографічних сервісів, а саме: доступу до довідково-інформаційних фондів, електронного каталогу, вітчизняних і міжнародних інформаційних мереж, індивідуального і групового інформування, проведення консультацій, воркшопів, бібліотечно-бібліографічних занять з інфокультури та академічної доброчесності, виконання бібліографічних довідок, презентування нових надходжень тощо;

2.2.9. проведення заходів з наукового бібліографування, наукометрії і бібліометрії, а саме: вивчення статистичних показників публікаційної активності вчених Університету, допомога у формуванні публікаційного бренду вченого через створення авторських профілів, реєстрації їх у міжнародних наукометричних базах (Web of Science, Scopus тощо), реєстрація вчених в ORCID, Researcher ID та інші консультативно-бібліометричні заходи; дослідження наукових здобутків вчених, розробка біобібліографічних покажчиків, ведення електронної картотеки та авторитетного файлу вчених Університету;

2.2.10. модернізація й наповнення електронного архіву-репозитарію праць вчених Університету eNULAIR; забезпечення інтеграції університетського репозитарію до Національного репозитарію академічних текстів;

2.2.11. налагодження зв'язків і співпраці з вітчизняними і закордонними бібліотеками, Українською бібліотечною асоціацією, різними авторитетними фондами підтримки, іншими установами в галузі бібліотечної науки, інформації, документації, бібліотечної справи тощо шляхом укладання договорів із питань формування сучасних молодіжних просторів, бібліотечно-інформаційних ресурсів та електронних бібліотек, упровадження нових вокспейсів і технологій обслуговування; вивчення відповідного досвіду роботи, впровадження його в бібліотечну практику;

2.2.12. ведення і модернізація власного веб-сайта відповідно до сучасних інформаційних технологій та програм.

3. Права Наукової бібліотеки

3.1. Наукова бібліотека має право:

3.1.1. встановлювати ділові контакти в межах своєї компетенції з бібліотеками, установами, організаціями, фірмами, видавничими компаніями України та зарубіжних країн із метою покращення формування фондів, розвитку міжбібліотечного абонементу й електронної доставки документів, проведення сучасних бібліотечних, методичних заходів із актуальних питань бібліотекознавства, книгознавства та інформатизації;

3.1.2. надавати інформаційно-бібліотечне обслуговування стороннім організаціям і особам у рамках чинних Правил користування Науковою бібліотекою Університету, наказу ректора Університету від 07.06.2017 р. № 128 «Про платні послуги, що надаються Науковою бібліотекою», а також учасникам проекту «Єдина картка читача бібліотек ЗВО Харкова» відповідно до рекомендацій засідання Ради ректорів ЗВО про діяльність бібліотек закладів вищої освіти у процесах забезпечення науки та освіти від 25.09.2012 р.;

3.1.3. визначати розмір компенсації за збитки, завдані користувачем бібліотечному фонду відповідно до діючого законодавства;

3.1.4. проводити переоблік бібліотечних фондів, здійснювати, за необхідності, передачу до депозитарія наддублетної літератури, організовувати резервне зберігання й перерозподіл видань між фондоутримувачами читальних залів, абонементів, філій.

4. Організаційна структура та кадрове забезпечення НБ

4.1. Керівництво Наукової бібліотеки здійснює директор, який призначається і звільняється з посади ректором Університету. Він є членом вченої ради Університету.

4.2. Основними повноваженнями директора у загальному керівництві Наукової бібліотеки є:

- забезпечення діяльності Наукової бібліотеки відповідно до чинного законодавства, Стратегічного плану розвитку Університету на 2018–2024 роки, загальної концепції і річних планів діяльності Наукової бібліотеки, виходячи з сучасних вимог вищої освіти, науки та бібліотечної практики;

- внесення на розгляд ректора пропозиції щодо зміни структури бібліотеки відповідно до діючої нормативно-правової бази;

- узгодження питання з плановим відділом Університету щодо структури і штатного розкладу Наукової бібліотеки; прейскуранту та переліку платних послуг, що надаються Науковою бібліотекою;

- упровадження заходів щодо збереження бібліотечних фондів, їх раціонального розміщення, релокалізації, оптимізації й ефективного використання;

- внесення пропозицій щодо зміцнення матеріально-технічної бази Наукової бібліотеки, автоматизації бібліотечних процесів, придбання комп'ютерної техніки, бібліотечного обладнання;

- проведення, за необхідністю, нарад із завідувачами відділами Наукової бібліотеки;

- внесення пропозицій ректору Університету щодо призначення, переведення, звільнення з посади працівників Наукової бібліотеки;
- забезпечення виконання Правил трудового розпорядку усіма працівниками наукової бібліотеки;
- покращення умов роботи працівників Наукової бібліотеки;
- контроль за бережливим ставленням працівників до обладнання й інших матеріальних цінностей;
- подання пропозицій ректорові щодо заохочення та застосування дисциплінарних заходів до працівників Наукової бібліотеки.

4.3. Функціональні обов'язки всіх працівників Наукової бібліотеки Університету визначаються посадовими інструкціями, затвердженими ректором Університету.

4.4. Структурними підрозділами Наукової бібліотеки, організованими за функціональними і технологічними ознаками є відділи: комплектування та каталогізування документів, зберігання фондів, інформаційно-бібліографічний, науково-методичний, інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення, обслуговування навчальною літературою (студентський абонемент), обслуговування науковою літературою, рідкісних книг і дисертацій.

5. Фінансове забезпечення, майно Наукової бібліотеки

5.1. Джерелом фінансового забезпечення Наукової бібліотеки є бюджетне фінансування.

5.2. Майно та засоби Наукової бібліотеки складаються з:

- книжкових фондів, рукописних, дисертаційних, аудіовізуальних, інших фондів, баз даних, пошукового та довідкового апаратів, а також організаційної, технологічної і фінансової документації;
- бібліотечного обладнання і технічного оснащення, інших матеріальних цінностей.

5.3. Матеріальну відповідальність за збереження бібліотечного майна несуть працівники, з якими укладено договори про повну матеріальну відповідальність; за збереження книжкових фондів абонементів, читальних залів, книгосховища — працівники, яким відповідні книжкові фонди передані під звіт.

6. Порядок створення, реорганізації, ліквідації Наукової бібліотеки

6.1. Наукова бібліотека утворюється, реорганізується, ліквідується за рішенням вченої ради Університету.